

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy:	ZŠ Vyškov, Na Vyhlídce 12, příspěvková organizace
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3425
Název materiálu:	VY_12_INOVACE_02_VI_05_Jan Ámos Komenský
Tematický okruh:	I/2 Čtenářská a informační gramotnost
Ročník:	IV. - V.
Autor:	Mgr. Lenka Hudcová
Datum tvorby:	Prosinec 2012

Anotace:	Materiál je určen pro zopakování a prohloubení učiva vlastivědy.
Zdroje:	<i>Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Jan Amos Komenský</i> [online]. c2012 [citováno 2. 12. 2012]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Jan_Amos_Komensk%C3%BD&oldid=9374324 >
Pomůcky:	Psací potřeby, pracovní list, text (lze promítnout prostřednictvím interaktivní tabule nebo nakopírovat žákům).

Zkušenosti z pilotáže:	Osobnost Jana Ámose Komenského je pro žáky dobře známá. Snad i proto se v tomto textu orientovali bez problémů a pracovní list vyplnili bezchybně. Na druhou část poslední otázky, co si žáci myslí o tom, že by bylo vzdělání dokončeno ukončením studií na škole, žáci neodpovídali písemně. Tuto otázku jsme řešili ústně a žáci postupně říkali své názory. V drtivé většině převládal názor, že se nikdy učit nepřestaneme a nové věci se učíme v průběhu celého života.
------------------------	---

JAN ÁMOS KOMENSKÝ

(latinsky **Iohannes Amos Comenius**, německy **Johann Amos Comenius**)

Jan Ámos Komenský se narodil 28. března 1592 na východě Moravy buď ve městě Uherský Brod, nebo v Nivnici. Zemřel 15. listopadu 1670 v Nizozemí v Amsterdamu. Byl jedním z nejvýznamnějších spisovatelů, myslitelů a filosofů.

Po studiu na gymnáziu v Přerově studoval na univerzitách v Německu. Po návratu působil jako pedagog, ale byl i významným teoretikem pedagogiky a autorem mnohých významných děl z tohoto oboru. Byl tvůrcem originální pedagogické soustavy v českých zemích. Mimo jiné byl i posledním biskupem Jednoty bratrské a učil na školách založených Jednotou bratrskou. Sám sepsal učebnice, známé jsou například *Brána jazyků otevřená* nebo *Svět v obrazech*. Jan Ámos Komenský je považován za zakladatele moderní pedagogiky a je označován za „Učitele národů“.

Po bitvě na Bílé hoře roku 1620, kde bylo vojsko českých pánů poraženo habsburskou armádou, bylo v zemi upevněno postavení Habsburků. Ti vyznávali katolické náboženství, a proto se toto stalo jediným povoleným a nekatoličtí kněží byli vypuzeni ze země. Komenský se po prohrané bitvě chvíli skrýval, pak musel odejít ze země. Od roku 1628 tedy působil v zahraničí (v polském městě Lešně). Do dějin se zapsal i jako autor významného díla *Labyrint světa a ráj srdce* (jednoho z nejvýznamnějších děl 17. století).

V oblasti školství prosazoval například, aby do školy směly chodit všechny děti včetně dívek, aby se vyučovalo v mateřském jazyce. Požadovat zrušení trestání dětí bitím nebo názorné vyučování s využitím obrázků, grafů atd. Některé jeho myšlenky můžeme najít v dílech *Česká didaktika* nebo *Navržení krátké o obnově škol v Království českém*. Ve vzdělávání viděl tři hlavní cíle: 1. Poznat sebe a svět, 2. Ovládnout sebe, 3. Povznést se k Bohu. Komenský také zdůrazňoval, že vzdělání nikdy nekončí, že je neustálé.

Ačkoli pracoval velmi usilovně, zůstala mnohá jeho díla nedokončena. Zemřel po dlouhodobých zdravotních problémech, ve společnosti své ženy Jany, syna Daniela, přítele a lékaře Mikuláše Tulpa. Stalo se tak 15. listopadu 1670. Byl pohřben v kostelíku v Naardenu.

PRACOVNÍ LIST

1. Ve kterém století žil Jan Ámos Komenský?

---

2. Proč je označován za „Učitele národů“?

---

3. Jaká významná díla Komenského znáš?

---

4. Jaké změny ve školství prosazoval Komenský?

---

5. Proč Komenský odešel do ciziny po bitvě na Bílé hoře?

---

6. Které tři cíle viděl Komenský ve vzdělání?

---

7. Končí dle Komenského vzdělání dokončením studia na škole? Co si o tom myslíš?

PRACOVNÍ LIST (ŘEŠENÍ)

1. Ve kterém století žil Jan Ámos Komenský?

Jan Ámos Komenský žil na konci 16. a v 17. století.

2. Proč je označován za „Učitele národů“?

Protože prosazoval nové trendy ve vzdělání a to nejen v Čechách, ale i zahraničí.

3. Jaká významná díla Komenského znáš?

Labyrint světa a ráj srdce, Svět v obrazech, Brána jazyků otevřená, ...

4. Jaké změny ve školství prosazoval Komenský?

Zasazoval se o to, aby se mohly ve školách vzdělávat i dívky, aby vyučování bylo názorné, aby se děti netrestaly bitím, ...

5. Proč Komenský odešel do ciziny po bitvě na Bílé hoře?

Protože po bitvě na Bílé hoře byli ze země vyhnáni nekatoličtí kněží.

6. Které tři cíle viděl Komenský ve vzdělání?

1. Poznat sebe a svět, 2. Ovládnout sebe a 3. Povznést se k Bohu.

7. Končí dle Komenského vzdělání dokončením studia na škole? Co si o tom myslíš?

Ne, protože Komenský říkal, že vzdělání nikdy nekončí a učíme se celý život.